

HET BESTE VAN TOSCANE IN 6 ROUTES

ROUTE 1 > FLORENCE p. 18

Florence is dé stad als je van mode en kunst houdt. Hier vind je luxe winkels, de *David* van Michelangelo, de Ponte Vecchio, de Duomo en natuurlijk Gallerie degli Uffizi met *De Geboorte van Venus* van Botticelli.

ROUTE 2 > AREZZO p. 38

Het onbekende Arezzo heeft veel te bieden; bezoek de antiekmarkt, drink koffie in het café uit de film *La Vita è Bella* en wandel naar het hoogste punt van de stad voor een mooi uitzicht op de vallei.

ROUTE 3 > SIENA p. 58

In de zomermaanden is Siena een drukbezochte plaats. De stad is populair dankzij de vele ambachtelijke winkels, renaissanceschilderkunst, goede restaurants en de paardenraces in juli en augustus.

ROUTE 4 > PISA p. 78

Pisa is een stad van studenten, de scheve toren en sfeervolle straatjes en pleinen met leuke cafés, fijne eetadressen en hippe winkels.

ROUTE 5 > LUCCA p. 98

In Lucca, met zijn stadsmuren en het ovaalvormige plein Piazza Anfiteatro, voel je de vroegere rijkdom. Er zijn toprestaurants, veel eenvoudige lunchadresjes en prachtig versierde marmere kerken.

ROUTE 6 > VAN FLORENCE NAAR VOLTERRA 🚗 p. 118

Het Chianti-gebied verken je het best per auto. Je rijdt door het heuvelachtige landschap en bezoekt onderweg leuke stadjes met lekkere restaurants, proeft wijn en komt langs winkels met ateliers.

TIME TO MOMO IN TOSCANE

Stap het vliegtuig uit en duik direct de nieuwste, hipste koffietent van de wijk in. Weet waar je het lekkerste visje van de stad eet of een lokaal gebrouwen biertje tapt. In **time to momo** delen lokale auteurs uit liefde voor hun stad alleen de échte highlights met je. Zo sla je de drukke shoppboulevards over en wandel je, terwijl je onderweg een must see meepikt, op je gemak naar de leukste conceptstores. Geniet van elke seconde en maak van je citytrip een feel good experience.

NAAR TOSCANE!

Jij gaat Toscane ontdekken! Ga genieten in de glooiende heuvels van de wijngebieden, cultuur snuiven in kunstparadijs Florence of heerlijk uitwaaien in de pittoreske badplaats Castiglioncello. Ook kun je er authentieke pasta's en ander lekkers proeven en het fijnste handwerk bewonderen. Wat wij zo fijn vinden aan Toscane is de diversiteit van de verschillende steden en gebieden. Allemaal met een eigen sfeer, eigen charme, bezienswaardigheden, winkels en restaurants. Of je nu van de zee houdt of van kunst en geschiedenis, uit wilt gaan tot in de vroege uurtjes of eindeloos wilt shoppen: voor iedereen is er de perfecte plaats. En lekker eten kan echt in heel Toscane. Wij laten je zien waar!

time to momo laat je lekker wandelen, in je eigen tempo de stad ontdekken en de local lifestyle beleven. Zonder dat je je hoeft voor te bereiden. We leiden je met onze routes langs de favoriete restaurants, cafeetjes, musea, galeries, winkels en bezienswaardigheden: langs de plekken in onze stad waar we zelf graag komen en een leuke tijd hebben. Dus misschien kom je ons wel tegen.

Geen van de adressen die we beschrijven heeft voor vermelding betaald, niet voor de tekst en niet voor de foto's. Alle teksten zijn geschreven door een onafhankelijke redactie. En dat geldt niet alleen voor de adressen in deze gids, maar ook voor de informatie in onze **time to momo app** en alle nieuwste tips, themaroutes, wijkinformatie, blogs en selectie van de leukste hotels op www.timetomomo.com.

Best tips ever!

I <3 Toscana!

LOCAL
KIM LANSINK

STAD
FLORENCE

WERK & BEZIGHEDEN
BESCHILDERT
KINDERKLEDING

Kim woont in Florence. In het weekend gaat ze het liefst met haar gezin wandelen door

Monteriggioni of Lucca. 's Winters bezoekt ze graag de Gallerie degli Uffizi en 's zomers eet ze een visje in Castiglioncello. Haar lievelingsplek in Toscane is Parco di Pratolino, waar het beeld van *Il Gigante* in een vijver met enorme roze waterlelies staat.

PRAKTISCH

Met de zes routes in deze gids kun je te voet of met de auto in je eigen tempo de leukste Toscaanse steden en dorpen ontdekken. De routes leiden je langs musea en bezienswaardigheden, maar laten je vooral ook zien waar je lekker kunt eten en drinken, shoppen, genieten en leuke dingen kunt doen. Op de overzichtskaart voor in de gids kun je zien door welke plaatsen de routes lopen.

Elke route is duidelijk weergegeven op een gedetailleerde plattegrond aan het begin van het betreffende hoofdstuk. Ook alle adressen zijn op deze kaart terug te vinden. Aan de kleur van de bolletjes kun je zien om wat voor soort adres het gaat (zie de legenda onder aan deze pagina). Verderop in het hoofdstuk wordt elk adres steeds uitgebreid beschreven.

Zonder de genoemde adressen uitgebreid te bezoeken, duurt één route ongeveer twee à drie uur. De afstand in kilometers vind je boven de routebeschrijving.

PRIJSINDICATIE

Om je een idee te geven van de prijzen in restaurants, vind je bij hun adresgegevens steeds een prijsindicatie. Tenzij anders vermeld, is het bedrag de gemiddelde prijs van een hoofdgerecht. De entreprijzen van bezienswaardigheden zijn reguliere tarieven, eventuele gereduceerde tarieven noemen we niet. Fooi geven is niet gebruikelijk in Italië, maar mag wel. Je betaalt bijna altijd wel voor de *pane* of *coperto*: het brood of de zitplaats. En ook al eet je het brood niet op, je moet er wel voor betalen. Het bedrag kan variëren van 1 tot 5 euro per persoon.

TYPISCH TOSCANE

Zeg 'Toscane' en je ziet waarschijnlijk direct de slingerende weggetjes met cipressen en de glooiende heuvels voor je. Of je denkt aan de scheve toren van Pisa en aan wijn. Toscane is inderdaad een veelzijdige reisbestemming. Elk seizoen heeft zijn eigen charme en er zijn vele activiteiten en evenementen, van middeleeuwse en muziekfestivals in de zomer tot gezellige *sagres* (eetfeesten) in de herfst en winter.

Zowel op het vlak van natuur, cultuur, lekker eten als shoppen heeft Toscane heel wat te bieden. Denk aan relaxen in de natuurlijke thermen in Saturnia, vis eten in de havenstad Livorno of wijnproeven in de heuvels van het Chianti-gebied. Kunstliefhebbers moeten zeker een bezoek brengen aan Florence, Siena, Pisa, Lucca en Arezzo. Hier vind je musea en kerken met meesterwerken van grote kunstenaars als Michelangelo, Da Vinci, Della Robbia en Botticelli.

Kom je vooral voor het eten en drinken naar Toscane, dan kun je je verheugen op een memorabele trip. In alle seizoenen zorgt Toscane voor eindeloos veel

LEGENDA

<p>● >> BEZIENSWAARDIGHEDEN</p> <p>● >> ETEN & DRINKEN</p>	<p>● >> SHOPPEN</p> <p>● >> LEUK OMTE DOEN</p>
---	--

lekkers. Of je nu gaat voor zomerse gerechten aan zee, traditionele maaltijden met eekhoortjesbrood of truffel in de herfst, of kiest voor een simpele pasta met tomaat: in de Toscaanse keuken proef je letterlijk de natuur.

ITALIAANSE GEWOONTES

Het ontbijt stelt in Italië niet veel voor. Het is een hectisch en gezellig ritueel dat vooral buiten de deur plaatsvindt in een bar. Doe je bestelling bij de kassa en loop met je bonnetje naar de bar. Een typisch ontbijt is een cappuccino en een brioche (zoete croissant) die je al staande aan de bar nuttigt. Wil je meer tijd nemen en wel zitten, dan betaal je een andere prijs voor je consumpties. Bij de kassa hangt meestal een prijslijst voor *al banco* (aan de bar) of *a tavolo* (aan tafel).

Uit eten gaan is een geliefde bezigheid van de Italianen. Vooral op zaterdag zitten de restaurants vaak tjokvol en is het aan te raden om te reserveren. De meeste restaurants openen om 20.00 uur, maar dan zul je tussen de toeristen eten. Italianen komen zelf pas vanaf 21.00 uur binnen. Het avondeten bestaat uit een *antipasto* (voorafje), *primo* (voorgerecht/pasta) en *secondo* (hoofdgerecht). In Toscane is de bruschetta met lever of met witte bonen een erg gebruikelijke antipasto. Bij het hoofdgerecht moet je de groenten of aardappels apart bestellen. Dit heet de *contorno*. Doe je dit niet, dan kun je een 'kaal' bord met alleen een stuk vlees of vis verwachten. Het is vrij normaal om na de antipasto alleen een primo óf een secondo te nemen als je drie gangen te veel vindt.

Als je van pizza houdt, let er dan op dat het restaurant een *forno a legno* heeft (een houtoven). In een *osteria* of *trattoria* eet je meestal alleen typisch Toscaanse gerechten, waarbij een osteria vaak een uitgebreide wijnkaart heeft. Een *enoteca* is een wijnbar waar je ook kleine (koude) gerechten als bruschetta's of kaasplankjes kunt krijgen.

Heb je al voor 20.00 uur trek, dan kun je ook kiezen voor een *apericena*: een uitgebreid aperitief waarbij je voor een vast bedrag een cocktail, glas wijn of biertje neemt en gratis mag eten van het hapjesbuffet. Dit kan in sommige bars erg uitgebreid en al een hele (goedkope) maaltijd op zich zijn. Een gemiddelde prijs voor een apericena is 10 euro en dit begint meestal rond 18.00 uur.

GOED OM TE WETEN

Commerciële bedrijven zoals restaurants, bars en winkels hebben soms een huisnummer in de kleur rood. Alleen volgen de rode nummers niet de volgorde van de gewone huisnummers. Let dus goed op!

In het algemeen gaan winkels tussen de middag dicht van 13.00 tot 15.00 uur en zijn ze op zondag gesloten. In kleinere dorpen blijven de winkels op zaterdagmiddag en maandag(ochtend) ook gesloten. In grotere steden houden grote winkelketens geen lunchpauze en zijn ze ook op zondag open. Augustus is de vakantiemaand van Italië. De wat kleinere winkels kunnen dan een paar weken *chiuso per ferie* (wegens vakantie gesloten) zijn. Ook in januari zijn veel winkels een paar weken gesloten.

Er zijn weinig openbare toiletten. Daarom is het goed om te weten dat bars en cafés wettelijk verplicht zijn hun toiletten open te stellen voor iedereen. Je bent dus niet verplicht iets te bestellen om het toilet te mogen gebruiken.

Alle staatsmusea van Toscane kun je de eerste zondag van de maand gratis bezoeken.

NATIONALE FEESTDAGEN

Italië kent naast Nieuwjaar, Pasen en Kerstmis de volgende officiële vrije dagen:

- 6 januari** > Epifania (Driekoningen)
- 25 april** > Festa della Liberazione (Bevrijdingsdag)
- 1 mei** > Festa di Lavoro (Dag van de Arbeid)
- 2 juni** > Festa della Repubblica (Feest van de Republiek)
- 15 augustus** > Ferragosto (Maria Hemelvaart)
- 1 november** > Ognissanti (Allerheiligen)
- 2 november** > Giorno dei Morti (Allerzielen)
- 8 december** > Immacolata Concezione (Maria Onbevleete Ontvangenis)

HEB JE NOG TIPS?

We hebben deze gids zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. Het aanbod van winkels en restaurants wisselt in Toscane echter regelmatig. We houden de

routes en adresgegevens zoveel mogelijk up-to-date en in onze digitale producten zie je dat meteen terug. Ook deze gedrukte gids proberen we zo vaak mogelijk te herzien. Mocht je desondanks een adres niet meer kunnen vinden of heb je andere opmerkingen of tips voor deze gids, laat het ons dan weten. Mailen kan naar info@momedia.nl, maar je kunt ook een reactie achterlaten op www.timetomomo.com of op onze Facebookpagina.

VERVOER

AUTO

Ga je met de **auto** naar Toscane, houd er dan rekening mee dat je voor Zwitserland en Oostenrijk een **tolvignet** nodig hebt. Autosnelwegen in Italië, (*autostrade*, wegen met een A) worden weergegeven met groene borden. Dit zijn tolwegen. Tol kun je contant betalen aan de tolpoortjes met loket of met je creditcard. De *strade nazionali* (N) en *strade statali* (SS) worden aangegeven met blauwe borden.